

Marshall Plânı (Avrupa Kalkınma Programı) çerçevesi dâhilinde elde edilecek yardımların Bütçe ve Hazine hesaplarına intikal şekline dair 5582 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası ve Bütçe Encümeni mazbatası (1/788)

T. C.

Başvekâlet

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/2747, 6 - 692

1. III. 1954

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Marshall Plânı (Avrupa Kalkınma Programı) çerçevesi dâhilinde elde edilecek yardımların Bütçe ve Hazine hesaplarına intikal şekline dair 5582 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi hakkında Maliye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 19. II. 1954 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Merderez

ESBABI MUCİBE

5582 sayılı Kanunun 1 nci maddesi, Marshall Plânı çerçevesi dâhilinde dolar olarak Türkiye'ye yapılacak yardımların karşılığını teşkil eden Türk liralарının Merkez Bankasındaki karşılık hesaplarına yatırılmasını âmir bulunmakta ve mezkûr kanunun 2 nci maddesi, birinci maddenin A, B, C ve D fıkralarında yazılı daire ve kurumlarca kullanılan yardımların karşılığı olarak yatırılması gereken Türk liralарının daire ve kurumlarca karşılanamaması halinde bunların Hazinece avans suretiyle temin edileceği hükmünü ihtiva etmektedir.

Ançak, Marshall Plânından temin edilen yardımlar bütçe kanunlarımızın meriyete girmesinden sonra programa bağlanmakta olduğundan, mezkûr yardımların tahsis edildiği daire ve kurumların Merkez Bankasına yatırmak mecburiyetinde buldukları karşılıklar için umumiyetle bütçelerine daha önce gerekli ödenek konulmakta ve ekseriya 5582 sayılı Kanunun yukarıda mârüz hükümlerine istinaden Hazinece avans verilmesi suretiyle karşılanılmaktadır.

Nitekim 1954 yılı Bütçesinin Büyük Millet Meclisi Encümenlerinde müzakere edildiği şu sırada 1953 - 1954 devresinde memleketimize yapılacak dış yardımların miktarı henüz malûm bulunmadığından ilgili dairelerin bütçelerine yapılacak yardımlar mukabilinde tesis edilecek karşılıklar için, lüzumlu ödeneklerin konulması mümkün olamamıştır.

Bu kanuna müsteniden Hazinece verilen ve 85 088 268,91 liraya balığ olan avansların dökümü aşağıdadır:

Hazinenin külliyetli miktarlarda avans vermeye devam etmesinin tevhlidedeceği mahzurlar nazara alınarak bu şekilde avans verilmesine son verilmesi ve evvelce verilmiş olan avansların bütçeye intikal ettirilerek bir an evvel tasfiyelerinin muvafıkolacağı düşünöldüğünden ilişik lâyiha hazırlanmıştır.

Dairesi	Meblâğ
Denizcilik Bankası	19 638 274 72
Demiryolları İşletmesi	10 587 331 25
Eti Bank	25 556 780 03
Tekel Genel Müdürlüğü	2 353 496 —
M. T. Arama	2 383 203 63
Bayındırlık Vekâleti	7 152 336 10
Sağlık »	5 507 748 98
M. Savunma »	11 200 000 —
Karayolları	709 125 20
Yekûn	85 088 268 91

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No : 1/788
Karar No : 152

5 . III . 1954

Yüksek Reisliğe

Marshall Plânı (Avrupa Kalkınma Programı) çerçevesi dâhilinde elde edilecek yardımların bütçe ve Hazine hesaplarına, intikal şekline dair 5582 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi hakkında Maliye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 1 . III . 1954 tarihli ve 6/692 sayılı tezkeresi ile gönderilen kanun lâyihası encümenimize havale edilmiş olmakla Maliye Vekâleti mümessili hazır olduğu halde tetkik ve müzakere edildi.

5582 sayılı Kanunun 1 nci maddesi, Marshall Plânı çerçevesi dâhilinde dolâr olarak Türkiye'ye yapılacak yardımlardan kredi haricinde kalanlarının karşılığını teşkil eden Türk limanlarının Merkez Bankasındaki karşılık hesaplarına yatırılmasını âmir bulunmakta ve mezkûr kanunun ikinci maddesi, birinci maddesinin A, B, C ve D fıkralarında yazılı daire ve kurumlarca kullanılan yardımların karşılığı olarak yatırılması gereken Türk liralarnın daire ve kurumlarca karşılanamaması halinde bunların Hazinece avans suretiyle temin edileceği hükmünü ihtiva etmektedir.

Ancak Marshall Plânından temin edilen yardımlar bütçe kanunlarımızın meriyete girme-

sinden sonra programa bağlanmakta olduğu, mezkûr yardımların tahsis edildiği daire ve kurumların Merkez Bankasına yatırmak mecburiyetinde buldukları karşılıklar için umumiyetle bütçelerine daha önce gerekli ödenek konulmadığı ve ekseriya 5582 sayılı Kanunun yukarıda mâruz hükümlerine istinaden Hazinece avans verilmesi suretiyle karşılanılmakta olduğu ve bu maksatla şimdiye kadar Hazinece külliyetli miktarlarda avans verilmiş bulunduğu anlaşılmaktadır.

Hazinenin bu şekilde avans vermekte devam etmesinin malî ve iktisadi mahzurları dolayısıyla bu çeşit avanslara nihayet verilmesi ve Hazinece evvelce verilen avansların tasfiyesini temin etmek üzere sevk edilmiş olan kanun lâyihası encümenimizce de muvafık mütalâa olunarak maddelerin görüşülmesine geçilmiş ve lâyiha Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Lâyiha tercihan ve müstacelen görüşülmesi temennisiyle Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis
Rize
İ. Akçal

Bu Rapor Sözcüsü
İzmir
B. Bilgin

Kâttip			Muğla	Ordu	Seyhan
Siird	Ankara	Elâziğ	N. Özsan	R. Aksoy	S. Bari
B. Erden	M. Ete	Ö. F. Sanaç			İmzada bulunamadı
İmzada bulunamadı		İmzada bulunamadı			
Gazianteb	İzmir	Kırklareli	Trabzon		Ankara
E. Cenasi	T. Gürerik	Ş. Bakay	S. F. Kalaycıoğlu		M. Bayramoğlu
Kırşehir	Konya	Konya		Rize	
R. Özdeş	R. Birand	M. Â. Ülgen		O. Kavrakoğlu	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Marshall Plânı (Avrupa Kalkınma Programı) çerçevesi dâhilinde elde edilecek yardımların Bütçe ve Hazine Hesaplarına İntikal Şekline dair 5582 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — 5582 sayılı Kanunun 1 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

5252 sayılı Kanunla onanan Avrupa Ekonomik İş Birliği Sözleşmesi ve 5253 sayılı Kanunla onanan Türkiye Cumhuriyeti ile Amerika Birleşik Devletleri arasında Ekonomik İş Birliği Anlaşması ve bu anlaşmalar çerçevesi dâhilinde 5436 sayılı Kanunla verilen yetkiye dayanılarak akdedilmiş ve akdedilecek diğer anlaşmalar gereğince dolâr olarak Türkiye'ye yapılacak yardımların, karşılığı Türk liraları Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasında açılacak karşılık hesaplarına yatırılmıyacak olan kısımları bütçe ve Hazine hesaplarına aşağıdaki şekilde intikal ettirilir.

A) Muvazenei Umumiyyeye dâhil dairelerin karşılıksız olarak kullandıkları yardımlar her malî yıl nihayetinde bütçeye gelir ve alâkalı daire bütçelerine tahsisat ve gider kayıt olunur.

B) Mülhak ve hususi bütçeli idarelerin karşılıksız olarak kullandıkları yardımlar her malî yıl nihayetinde Genel Bütçeye bir taraftan gelir, diğer taraftan bu idarelere yardım olmak üzere tahsisat ve gider ve kendi bütçelerine de gelir ve gider kayıt olunur.

C) Devlet Ekonomi Kurumlarının karşılıksız olarak kullandıkları yardımlar her malî yıl nihayetinde Genel Bütçeye bir taraftan gelir, diğer taraftan bu kurumların sermayelerine ilâve edilmek üzere tahsisat ve gider kayıt olunur.

D) Maden Tetkik ve Arama Enstitüsünün

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Marshall Plânı (Avrupa Kalkınma Programı) çerçevesi dâhilinde elde edilecek yardımların bütçe ve Hazine Hesaplarına İntikal Şekline dair 5582 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Aynen kabul edilmiştir.

İİü.

B. E.

karşılıksız olarak kullandığı yardımlar her mali yıl nihayetinde Genel Bütçeye gelir ve İşletmeler Vekâleti Bütçesine Maden Tetkik ve Arama Enstitüsüne yardım olmak üzere tahsisat ve gider kayıt olunur.

MADDE 2. — 5582 sayılı Kanunun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Birinci maddede yazılı anlaşmalar gereğince karşılığı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına yatırılması gereken yardımların, aynı maddenin A, B, C, D fıkralarında yazılı daire ve kurumlarca kullanılabilmesi için Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına yatırılması gereken Türk lirası karşılıkları ilgili daire ve kurumlarca temin olunur.

Muvazenei Umumiyeye dâhil dairelerle mülhak bütçeli idarelerin bütçelerinde mezkûr karşılıkların ödenebileceği bir tertip mevcut olmaması veya mevcut olup da yeter miktarda tahsisat bulunmaması, Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatil devresine isabet etmesi veya işin müstaceliyeti dolayısıyla tahsisat temin edilememesi halinde, bu karşılıkları temin maksadıyla bütçelerdeki tahsisatlar arasında aktarmalar yapmaya, karşılığı dairelerince gösterilmek şartıyla munzam veya fevkalâde tahsisat ilâve etmeye İera Veki'leri Heyeti mezundur.

Bu suretle İera Vekilleri Heyeti kararıyle bütçe kanunlarına bağlı masraf cetvellerinde yapılacak değişiklik bir ay zarfında Türkiye Büyük Millet Meclisine arz olunur.

GEÇİCİ MADDE 1. — Birinci maddenin A, B, C ve D fıkralarında yazılı daire ve kurumlarca kullanılmış olan yardımların bu kanunun meriyeti tarihine kadar Hazinece temin edilmiş bulunan Türk lirası karşılıklarından mütevellit avanslar, aşağıda yazılı şekilde tasfiye olunur.

a) Birinci maddenin A ve B fıkralarında yazılı daireler için verilmiş olan avanslar, her yıl mezkûr dairelerin bütçelerine konulacak tahsisattan Hazineye iade edilir.

b) Mülga Devlet Denizyolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü için verilmiş olan avanslar, her yıl Umumi Bütçeye konulacak tahsisattan Hazineye iade edilir. Bu miktarlar 5842 sayılı Kanun gereğince Denizcilik Bankasına

MADDE 2. — Aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Aynen kabul edilmiştir.

İİ.

B. E.

intikal etmiş bulunan avanslara mahsup ve aynı kanunun geçici 1 nci maddesi hükmüne tevfikân tesbit edilecek Hazine hissesine ilâve edilir.

c) Birinci maddenin C fıkrasında yazılı kurumlar için verilmiş olan avanslar, umumi bütçeye konulacak tahsisattan Hazineye iade ve aynı zamanda ilgili kurumların sermayelerine ilâve edilir.

d) Hazinece Maden Tetkik ve Arama Enstitüsüne verilmiş olan avanslar İşletmeler Vekâleti bütçesine konulacak yardım tahsisatından Hazinece istirdededilir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu kanunun meriyete girmesinden önce 5582 sayılı Kanunun 2 nci maddesi gereğince Hazinece verilmiş avanslarla temin edilen mal ve hizmet bedellerinden henüz bütçe ve Hazine hesaplarına intikal ettirilmemiş bulunanların mezkûr hesaplara intikal ettirilmesine eski hükümler dairesinde devam edilir.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Başvekil	Devlet Vekili
<i>A. Menderes</i>	
Devlet Vekili	Adliye Vekili
<i>C. Yardımcı</i>	<i>O. Ş. Çiçekdağ</i>
Millî Müdafaa Vekili	Dahiliye Vekili
<i>K. Yılmaz</i>	<i>E. Menderes</i>
Hariciye Vekili	Maliye Vekili
<i>F. Köprülü</i>	<i>H. Polatkan</i>
Maarif Vekili	Nafia Vekili
<i>R. S. Burçak</i>	<i>K. Zeytinoglu</i>
İkt. ve Ticaret Vekili	Sih. ve İç. Mua. Vekili
<i>F. Çelikbaş</i>	<i>Dr. E. H. Üstündağ</i>
Güm. ve İnh. Vekili	Ziraat Vekili
<i>E. Kalafat</i>	<i>N. Ökmen</i>
Münakalât Vekili	Çalışma Vekili
<i>Y. Üresin</i>	<i>H. Erkmen</i>
İşletmeler Vekili	
<i>S. Yırcalı</i>	

GEÇİCİ MADDE 2. — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Aynen kabul edilmiştir.